

[Christiani.]

dom maa betragtes som en Helhed, og det kan vel omtrent siges, at Priserne i Dag ligger 50—100 pCt. over de Priser, som gjaldt i Tiden før denne store Krig. Dette gælder for bestaaende Ejendomme, men naturligvis endnu mere for Ejendomme, der oprettes, idet der her kommer en meget bekostelig Opførelse af alt, hvad der hedder Bygninger, til.

I Erkendelse af, at de nuværende Ejendomspriser ligger meget for højt, ja, kan tænkes at komme ud for et katastrofalt Fald, saa snart Krigstilstanden ophører, har man jo gennemført Loven om Laanebegrænsning for ikke at lede nogen i Fristelse til at anskaffe sig Ejendom, som man ikke har Penge nok til straks at kunne nedskrive til en passende Værdi, en Værdi, som kan være varig. Men paa den anden Side gaar Aarene, og det kan ikke nægtes, at der er et stærkere og stærkere Krav fra Ungdommen rundt omkring i Landet om at faa en Chance for at komme i Besiddelse af egen Jord, og jeg er i Tvivl om, hvorvidt man kan sidde dette Krav overhørig ret meget længere. Mindre af økonomiske og i Særdeleshed nationaløkonomiske Grunde end af Hensyn til Ønskeligheden af Oprettelse af flere selvstændige Hjem vil jeg mene, at man ikke i det lange Løb kan udskyde en Fortsættelse af Udstykningen.

Der er imidlertid for mig ingen Tvivl om, at mange af de hidtil oprettede Husmandsbrug, i hvert Fald efterhaanden som Landbruget er blevet mere og mere mekaniseret, er alt for smaa til, at de kan give deres Indhavere et rimeligt Udkomme. Derved afstedkommes to uheldige Forhold. Det ene er det, at en saadan lille Husmand med en halv Snes Tønder Land i Virkeligheden kun kan naa at faa et for ringe Udbytte i Forhold til sin og sin Families Flid og Arbejdsomhed. Dernæst giver dette ringe Resultat let Anledning til en Sammenligning mellem Kaarene paa Landet og Kaarene i Byen, med det Resultat, at den, ikke helt retfærdigt, falder ud i høj Grad til Ugunst for Kaarene paa Landet. Enhver kan jo have Lov til at have saa lidt eller saa meget Jord, som det passer en, men Brug af den nævnte Størrelse burde ikke af Loven betegnes som Landbrug, og det burde være tilladt at sammenlægge dem eller lægge dem ind under større Ejendomme, hvorimod de nye Brug, som skulde oprettes, efter min Mening slet ikke burde have en Størrelse, der var mindre end 15 Tdr. Land og 1½ Td. Hartkorn. Ja, i Virkeligheden er denne

Størrelse lovlige ringe, og jeg vil hellere sige, at de burde ikke være mindre end 20 Tdr. Land og et Par Tønder Hartkorn. Jeg vil foreslaa den højtærede Landbrugsminister at stille Lovforslag om Oprettelse af en Del Brug af den nævnte Størrelse. Men jeg er ganske klar over, at dette kan paa ingen Maade lade sig gøre, medmindre Staten er klar til at yde et meget væsentligt Bidrag til Oprettelsen af saadanne Brug, og jeg mener rundt set, at dette Bidrag burde i hvert Tilfælde omfatte 20 pCt. af Anskaffelsesværdien for den samlede Ejendom, et rentefrit og afdragsfrit Laan, et Laan, som altsaa i Virkeligheden var en Gave, saa længe den nuværende Ejer, det vil sige den unge Landmand, der første Gang søger Jord, er i Besiddelse af Ejendommen, eller naar den gaar i Arv til hans Livsarvinger. Naar den derimod sælges til fremmede, efter at Jordlovsudvalget har nægtet at modtage den, saa maa dette Laan naturligvis udbetales.

Men jeg mener ikke engang, at det er tilstrækkeligt, der ydes et saadant rente- og afdragsfrit Laan paa 20 pCt. af Værdien. Jeg mener, at der yderligere maa ydes et Statslaan paa endnu 20 pCt. af Anskaffelsesværdien, førend vi kan komme ned paa en Pris, som det med nogenlunde Rimelighed kan antages at de paagældende Brug vil kunne forrente i Fremtiden. Og her er der et Forhold, som man maa tage i Betragtning, og det er det, at medens i øvrigt alting er steget, saa er Renten faldet, og den Omstændighed, at Renten er faldet 20 pCt., gør jo ogsaa, at de Penge, der skal sættes i et saadant Brug, kan skaffes billigere, og at der altsaa kan faas flere Penge for den samme Rente, end der tidligere kunde; derfor mener jeg, at dette sidste Laan paa 20 pCt. kunde forrentes med 4 pCt. Tilbage bliver saa 60 pCt. af Bekostningen ved Anskaffelse af et saadant Brug, og disse 60 pCt. kunde man haabe paa vilde svare omtrent til, hvad et saadant Brug under nogenlunde normale Forhold vilde kunne forrente.

Saa har jeg et Par Ord til den højtærede Undervisningsminister. Til den højtærede Minister vil jeg, som jeg har gjort det tidligere, navnlig til den daværende Undervisningsminister Borgbjerg, rette nogle Ord angaaende Adgangen til Studier paa Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole. Jeg ønsker visselig ikke, at denne Adgang skal gøres vanskeligere. Den er allerede saa svær, at kun de alledygtigste kan komme ind. Det er over-